

НЕБО НАД ВІДНЕМ

Розділ I

Невисокий чоловік років п'ятдесяти, одягнений у легкий білий костюм без краватки, знервовано міряв кроками простору кімнату з чудовим інтер'єром у бідермаєрському стилі. Час від часу цей пан сягав рукою до обличчя, щоб поправити там окуляри, які сповзали зі спіtnілого носа. Після цього він погладжував бороду, а потім опускав руку до шиї, де рвучко смикав комір доброї бавовняної сорочки, намагаючись розстебнути його ще більше.

Стояла серпнева духотінь... Чоловік у кімнаті вже ли-
бонь разів п'ятдесят повторив свій потрійний ритуал,
коли на зgrabному секретері задзвонив телефон. Вос-
таннє особливо сильно шарпнувші нещасний комір,

від чого сорочка позбулася другого за ліком гудзика, він кинувся до апарату.

— Слухаю, — випалив чоловік хриплуватим голосом.

Після численних клацань, посвистувань та інших звуків, схожих на ті, що лунають, коли хтось намагається виплюнути риб'ячу кістку, в слухавці почувся далекий жіночий голос:

— Докторе Шоймане?

— Так, я слухаю, — повторив він.

— Докторе Шоймане, це ваш секретар, Клавдія... На жаль, в мене погані новини: жодного квитка до Відня немає і найближчим часом не буде. Пояснюють, що за лізниця повністю зайнята військовими поставками...

— Гівняна залізниця! — не витримав доктор.

В слухавці знову почулися свист і плювання.

— Пробачте, пане докторе, не почула... Повторіть, будь ласка... — попрохала Клавдія, коли сторонні звуки стихли.

Однак її співрозмовник вирішив себе опанувати і вдруге не називати імперську залізницю гівняною. Чоловік глибоко вдихнув, а видихнувши, запитав спокійнішим голосом:

— А диліжанси, Клавдіє? Ви дізнавались про диліжанси?

— Більшість візників мобілізували до війська, — відповіла секретар, — а нові не знають дороги... Диліжанси також не ходять.

Доктору Шойману знадобилось чимало зусиль, щоб подякувати Клавдії і спокійно покласти слухавку. В ту мить він чітко зрозумів дві речі: те, що його секретар як завжди чесно виконала свою роботу, тобто можливості дістались до Відня в нього справді немає, і те, що через свою жадібність він застрягне в цьому проклятому Львові надовго.

Доктор Шойман вкотре з жалем пригадав, як два тижні тому друзі переконували його завершити всі свої справи в Лemberзі і чимшвидше повернутись до столиці. Російські війська тоді ще стояли на кордоні, але газети, переважно віденські, переконували, що війна неминуча. Однак Шойман не поспішав. На Площі Ринок і далі продавали його улюблені медяники, в Стрийському парку гуляли губернантки з дітьми, а театри сповіщали про нові прем'єри. Все було як завжди, і, здавалося, нічого не зміниться найближчі сто років. А тут ще й трапився багатий пацієнт з дерматозом, і доктор Шойман остаточно вирішив зачекати.

Тепер, коли царські війська стояли десь під Олеськом, він знесилено гепнувся в крісло, подумки проклинаючи все на світі: війну, росіян, дерматоз, літню спеку та себе самого...

Згадавши про свого пацієта, доктор Шойман інстинктивно глянув на годинник. Був рівно полудень, а хворий чекав його о пів на першу. Залишалося півгодини, і, попри те що йти не хотілося, лікар почав збиратися. «Зрештою, — подумав він, — нічого не зміниться, якщо я втрачу пацієнта. Росіяни не відступлять, квитки до Відня не з'являться... Гірше буде тільки мені».

Доктор налив у склянку води і випив її одним ковтком. Рідина одразу ж проступила бридким надокучливим потом під сорочкою і на чолі.

— Гівняна спека, — процідив Шойман вже біля дверей, трохи затримавшись на виході, щоб насолодитися свіжим протягом.

Вийшовши з кам'яниці, лікар неохоче подався вздовж розпеченої вулиці, намагаючись триматися скupoї тіні, яку відкидали будинки з лівого боку хідника. А що більшість перехожих робили так само, то йому час від часу доводилося виставляти свою лисувату голову під палюче